

Szerkesztette: Kontra Miklós,
Németh Miklós, Sinkovics Balázs

Az 1988-ban Budán rendezett első konferencia után az Élőnyelvi Konferenciák rövid időn belül a Kárpát-medencei magyar nyelvészek együttműködésének legfontosabb fórumaivá váltak. Ez a kötet a 17. Élőnyelvi Konferencia (Szeged, 2012. augusztus 30. – szeptember 1.) válogatott, lektorált előadásait tartalmazza, melyek a kurrens Kárpát-medencei szociolingvisztikai kutatások, a nyelvelméleti alapok és a módszertani eljárások kérdéseit taglalják.

ISBN 978 963 693 495 8

0000 Ft

17. ÉK – Elmélet és empiria a szociolingvisztikában

Elmélet és empiria a szociolingvisztikában

Gondolat

Elmélet és empíria
a szociolingvisztikában

Elmélet és empíria a szociolingvisztikában

*(Válogatás a 17. Élőnyelvi Konferencia –
Szeged, 2012. augusztus 30. –
szeptember 1. – előadásaiból)*

Szerkesztette
KONTRA MIKLÓS
NÉMETH MIKLÓS
SINKOVICS BALÁZS

Gondolat Kiadó
Budapest, 2013

Kötetünk megjelentetésének támogatásáért köszönetet mondunk
a Magyar Tudományos Akadémia Domus Programjának

és a Szegedi Tudományegyetem BTK Angoltanár-képző
és Alkalmazott Nyelvészeti Tanszékének,
valamint Magyar Nyelvészeti Tanszékének

A BENYÚJTOTT KÉZIRATOKAT ÉS E KÖTET CIKKEIT LEKTORÁLTÁK:

Bene Annamária, Beregszászi Anikó, Bíró Bernadett, Borbély Anna,
Csernicskó István, Gúti Erika, Hegedűs Attila, Hegedűs Rita,
Hoffmann Ildikó, Janurik Boglárka, Juhász Dezső, Kis Tamás,
Kolláth Anna, Kontra Miklós, Kozmács István, Lanstyák István,
Menyhárt József, Misad Katalin, Németh Miklós, P. Lakatos Ilona,
Salánki Zsuzsa, Sándor Klára, Schirm Anita, Szabó Tamás Péter,
Tolcsvai Nagy Gábor, Vančioné Kremmer Ildikó
és a két műhely vezetői: Bodó Csanád, Vargha Fruzsina Sára,
valamint Sipőcz Katalin és Szeverényi Sándor

A könyvben közölt fényképeket és a borítón látható képet
Szentgyörgyi Anna készítette.

© Szentgyörgyi Anna, 2013

Szerkesztés © Kontra Miklós, Németh Miklós, Sinkovics Balázs, 2013

© Szerzők, 2013

Tartalom

Előszó 9

Plenáris előadások

Cseresnyési László: Szabályok és véletlenek 13
Sándor Klára: Mennyire evolúciós az evolúciós
nyelvészet? 34

Előadások

Bauko János: Közösségi ragadványnevek használata
a szlovákiai magyarok körében 55
Bilász Boglárka: Nyelvi ideológiák kétnyelvű szlovákiai
középiskolások körében 69
Bokor Julianna: Siket szülők halló gyermekeinek
identitása a nyelvhasználat tükrében 83
Borbély Anna: Nyelvcsere és nemzetiségi identitás:
elméleti kérdések és kutatási módszerek 101
Csernicskó István: Az ukrán szociolingvisztika
nyelvszemlélete a szurzsik megítélésének tükrében 119

Fehér Krisztina: Innátizmus? – egy pszicholingvisztikai kérdés és a szociolingvisztika elmélete-módszertana	137
Fóris Ágota: A szaknyelvek szociolingvisztikai és terminológiai megközelítése	163
Gréczi-Zsoldos Enikő: A történeti szociolingvisztikáról	173
Gy. Bazsika Enikő: Nyelvi változások tükröződése nyelvjárási beszélők nyelvi tudatában	188
Hegedűs Attila: A dialektológiai mondattani kutatás elméletéhez és gyakorlatához	204
Heltai Borbála Éva: Nyelvsere és migráció egy többnyelvű hazai beszélőközösségben	219
Kis Tamás: A megbélyegzett szleng	237
Kontra Miklós: „A nyelvészet eltűnhet” (Walt Wolfram) – és a nyelvi adatok?	253
Misad Katalin: A szaknyelvoktatás szociolingvisztikai szemléletű vizsgálata Szlovákiában	270
Molnár Anita: Az óvodai nevelési nyelv megválasztásáról Beregszászban	286
Németh Miklós: Történeti szociolingvisztika – három évtized mérlege	304
Schirm Anita: Fókusz(csoport)ban a diskurzusjelölők	324
Sinkovics Balázs: Nyelvhelyesség az iskolában az 1930-as és 1940-es években	337
Sólyom Réka: Reklámyelvi neologizmusokhoz kapcsolódó befogadói attitűdök és értelmezési stratégiák vizsgálata	351
Szabó Dávid: A szlengkutatás módszertani kérdéseiről: diákszlengkutatások Franciaországban (1990–1996) és Magyarországon (2000–2008)	368
Szabó Tamás Péter: Egy megfigyelés – több interpretáció	380

<i>Műhely: Nyelvi változók, nyelvhasználat, térbeliség</i>	
Bodó Csanád – Vargha Fruzsina Sára: Nyelvi változók, nyelvhasználat, térbeliség	399
Gál Noémi: Az / kiesése mint nyelvi változó a Vöő István-féle hangoskönyvben	402
Iglai Edit: A nyelvi mentalitás és a határmentiség szerepe a területi nyelvváltozatok változásában	417
Kocsis Zsuzsanna: Nyelvjárási <i>ř</i> hangok vizsgálata, különös tekintettel a labializáció mértékére	432
Menyhárt József – Presinszky Károly: A szórványos <i>ö</i> -zés vizsgálata a Csallóközben generációk és iskolázottság szerint	444
Vargha Fruzsina Sára: Az adatok kor és nem szerinti megoszlása <i>A magyar nyelvjárások atlasza</i> ellenőrző gyűjtésében	459
<i>Műhely: Uráli nyelvek – szociolingvisztikai elméletek és módszerek</i>	
Sipőcz Katalin – Szeverényi Sándor: Uráli nyelvek – szociolingvisztikai elméletek és módszerek	477
Kozmács István: Az udmurt sajtónyelv egyes jellemzőiről	479
Oszkó Beatrix – Ponomareva Larisza: A komi-permják nyelv és a média	500
Salánki Zsuzsa: Nyelvi változók oroszországi finnugor nyelvekben: néhány vizsgálati lehetőség az udmurt nyelv alapján	518
Speshilova Yulia: Egy feltételezett szintaktikai változó a mai udmurt nyelvben	534
Névmutató	547
Tárgymutató	555
A kötet szerzői	563